

JUHEND TÖÖANDJALE „TÖÖLE KAASA!” ALGATUSE ELLUVIIMISEL

Järjest enam tööandjaid tunneb puudust kvalifitseeritud tööjõust, sest meie tööturg on läbimas kiireid muutusi ning seetõttu on tublide ja hakkajate noorte leidmine ettevõtte ridadesse tihti keeruline ülesanne.

Selleks, et noortel tekiks seos koolis õpitava ning töömaailma vahel saavad koolid ja ettevõtted koos palju ära teha. Esimesed karjäärivalikud, kas, kus ja mida edasi õppida, tehakse juba põhikooli lõpus seega on tähtis, et noorel kujuneks selleks ajaks parem arusaam töömaailmast. See võimaldab neil omakorda teha teadlikke karjäärivalikuid, sest on olemas teadmised sellest mis on tööd, millised on erinevad ametid ning, mis nendega kaasneb.

„Tööle kaasa!” algatusega liitumine annab tööandjale võimaluse populariseerida oma ettevõtte tegevusvaldkonna ametid ning tõsta seeläbi noorte teadlikkust erinevatest ametitest ja erialadest, mida tulevikus õppida. Samuti tõstab see tööandja mainet, kuna õpilased jagavad saadud kogemusi hiljem koolis kaaslasega. Mida varem tööandja end noortega seob, seda lihtsam on tulevikus uusi inimesi värvata.

Algatusega on võimalik liituda kahel moel. Koolipoolisel initsiatiivil korraldatakse õppepäev kogu klassile. Sel juhul registreerub kool või noortekeskus ise. Kui tööandja liitub omal initsiatiivil, korraldab ettevõtte „Tööle kaasa!” päeva oma töötajate lastele ja sel juhul tuleks ettevõttel ise algatuses osalema registreeruda.

Kuna kõikidel lapsevanematel pole võimalik näiteks ohutusest tulenevatel põhjustel oma last töö juurde kaasa võtta, siis võib algatusest osa võtta ka lapse vanavanemad, õed, vennad või teised lähedased sugulased.

Selleks, et algatus „Tööle kaasa!” sujuks, on vajalik eelnevalt planeerida ja läbi mõelda päeva toimumisega seonduv.

1. ETTEVALMISTAVAD TEGEVUSED

- Juhul, kui „Tööle kaasa!” päev toimub tööandja initsiatiivil, siis registreeruge algatusega liitumiseks aadressil www.ettevotlikkus.ee/toolekaasa.
- Teavitage ettevõtte töötajaid algatuse „Tööle kaasa!” toimumisest ettevõttes.
- Juhul, kui „Tööle kaasa!” päev toimub tööandja initsiatiivil, siis võite soovi korral edastada töötajatele lapse koolist vabastuse saamiseks kirja näidise.
- Mõelge läbi, kuidas tutvustada lapsele ettevõtte tööd ja erinevaid ametikohti, tööprotsesse ja ettevõtte kui terviku toimimist.

- Mõelge, kas laps saaks jälgida ainult oma vanema tööd või on võimalik lähemalt tutvuda ka teiste ametite esindajate tööga.
- Mõelge läbi, kas lapsel oleks võimalik töö tegemises ka praktiliselt kaasa lüüa nii, et see oleks talle jõukohane ning ohutusnõuded ja juhendamine oleks tagatud.
- Kui tegemist on n.-õ. arvutiga tööga, siis mõelge eelnevalt, kuidas lapsele tööd huvitavaks teha (kas on võimalik anda talle jõukohaseid tööloike ja ülesandeid, näiteks tutvumine ettevõtte kodulehe ja sotsiaalmeediaga ning nähtust kokkuvõtte ja ettepanekute tegemine).
- Tehke ettevõtte töötajatega kokkulepped, millal ja milliseid tööprotsesse laps jälgida või ise proovida saab.

2. ÕPPEPÄEVA TOIMUMINE

- Soovituslik õppepäeva pikkus on põhikooli 7.-9. klasside õpilastele 4–6 tundi ja noorematele 2-3 tundi.
- Tegevused, mida õppepäeval tööd vaatlevale lapsele pakkuda, võivad olla väga erinevad. Palju sõltub sellest, milline on tutvustatava töö iseloom jne.
- Tegevuste kavandamisel on hea arvestada lapse vanust ja seda, millele laps koolis töömaailma tundma õppides keskendub. Inspiratsiooni pakub järgmine ülevaade:

1.-3. klass	4.-6.- klass	7.-9. klass
Inspireerivad küsimused, millele õpilane võiks vastused saada.		
Mida minu pereliige tööl olles tegelikult teeb?	Millised oskused on töö tegemiseks vajalikud ja olulised?	Millised teadmised ja oskused on töö tegemiseks vajalikud ja olulised? Kuidas neid omandada saab – mida koolis ja mida töö käigus?
Mille poolest talle meeldib tema töö?	Miks on vaja nii palju erinevaid oskusi?	Milline on selle töö väärtus ühiskonnale?
Miks see töö on tähtis?	Kes veel töötavad selles asutuses ja mida nemad teevad?	Töö iseloom, töötingimused, töö asukoht – mis nende osas on eripärast? Kas ka mulle võiksid need sobida?
Miks seda tööd üldse vaja on?	Kas töö mida nägin meeldib mulle, sooviksin sama tööd teha?	Mis on tööleping ja kellele miks seda vaja on?
Mida tööl olles tohib teha ja mis ei ole lubatud?	Kas see töö võiks minu isikuomaduste ja muude eelduste poolest ka mulle sobida?	Tööohutus ja tervisenõuded – mis need veel on?
Miks peab tööd tehes kinni pidama reeglitest ja kokkulepetest?		
Kindel teadmine päeva lõpuks!		
Palk on tasu tehtud töö eest.	Head ja kõnekad praktilised näited selle kohta, miks ja kuidas selles töös erinevaid oskusi vaja läheb.	Iga töö puhul on vaja teadmisi oskusi ja haridust – see on baas minu võimalustele töömaailmas.
Maailm muutub, töövahendid ja ametid muutuvad.	Mõistmine, et seadused kaitsevad nii töötajat kui tööandjat.	Mõistmine, et elukestev õppimine on elamise norm.
Ka täiskasvanud peavad kogu aeg juurde õppima – mida küll?	Teadmine, miks ja kuidas hoida oma tervist seda tööd tehes.	Teadmine, et iga tööga võivad kaasneda terviseriskid. Mõistmine, et igaüks saab tööd tehes ise oma tervist hoida.
		Iga töö on väärtuslik ja ma tean, mille poolest on seda minu nähtud töö!

Tutvustage lapsele ettevõtet üldiselt (tegevusvaldkond, mida pakub turule ja miks see oluline on) ning rääkige tööjõuga seonduvast (töötajate arv, struktuur, erinevad ametid jne)

- Tutvustage lapsele erinevaid tööprotsesse ja osakondi.
- Selgitage tööohutusega seonduvat.
- Võimalusel andke lapsele praktilisi tööülesandeid ning juhendage nende täitmist.
- Õpilane võiks täita õpitu mõtestamiseks ka ühe juba valmisolevatest töölehtedest.

Soovi korral võite ka ise oma ettevõtte spetsiifikast lähtudes lapsele töölehe luua.

VÕIMALUSED, KUIDAS KORRALDADA PÄEVA DISTANTSÕPPENA

- **Eelnevalt salvestatud video töökoha tutvustamiseks** – video saab üles laadida näiteks tööandja youtube, vimeo või mõnda teise kanalisse. Videot saab kasutada ka erinevatel platvormidel nt *Zoom*, *Teams* vms, kus saab lisada juurde võimalusi küsimuste küsimiseks näiteks tööd tutvustavate esitluste juures. Küsimustele saavad lisaks vanemale vastata ka teiste töökohtade esindajad samas organisatsioonis.
- **Otseülekanne töökohast** – võib teha kindlal kokkulepitud ajal otseülekanne töökohast, tutvustades töökeskkonda ning erinevaid ametikohti ja muud seonduvat. Otseülekannet peaks tegema vähemalt kahe inimesega, nii et üks tegeleb tehnilise poolega ja teine sisuga. Lahendus võimaldab erinevatel inimestel oma tööd esitleda ning seda ka erinevatest asukohtadest.
- **Virtuaaltuurid töökohtades** – eeldab spetsiaalse tehnikaga filmimist ning keskkonna kasutamist, et kasutaja saaks "tuuril" osaleda.
- **Tööpäeva salvestamine väikese kaameraga (gopro jt)** – võimaldab vanema tööpäevast kokku monteerida kiirendusega video tööpäeva olulisematest hetkedest.
- **Sotsiaalmeedia suhtlus** - luua osalevatele lastele, nende vanematele ja tööandjale erinevaid väljakutseid, mille käigus tehakse postitusi erinevates sotsiaalmeedia kanalites. Väljakutsete sisu ja vastavad postitused peaksid olema seotud töökohaga, millega õpilane tutvust teeb. Hea on kasutada postituse juures ka vastavaid temaviiteid, nt #töölekaasa.
- **Video kohtumine teiste osalevate lastega** – interaktiivse lahendusena võib korraldada kokkulepitud ajal kõigi töökohas osalevate laste ühistegevusena videokoosoleku Zoom, Teams vms platvormil. Videokoosoleku käigus võib korraldada lastele näiteks viktoriini vm haridusliku sisuga tegevust. Viktoriini koostamiseks on hea kasutada näiteks Kahoot! keskkonda.

3. TAGASISIDE

- Küsige õpilaselt tagasisidet õpitu ja kogetu kohta. Neil võib olla häid soovitusi ja ettepanekuid, mida näiteks töökeskkonnas ja protsessides muuta. Nooremad lapsed soovivad kindlasti lihtsalt jutustada, mis neile selle päeva juures meeldis.
- Andke tagasisidet koolipoolsele kontaktisikule päeva õnnestumise kohta.
- Juhul, kui algatuses osalemine toimus ettevõtte initsiatiivil, siis palume edastada statistikat osalenud laste arvu kohta ja tagasiside korraldajatele www.töölekaasa.ee kaudu.

TOOLE
KAASA

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Eesti Töötukassa

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

HARIDUS- JA NOORTEAMET

KNI EESTI
KARJÄÄRINÕUSTAJATE
ÜHING
www.kny.ee